

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

À LA SANTA CINTA (1)

CANT DEL DESTERRAT

Deixeume en pau congoixes y folles esperances
deixeu que vora 'l mar 'vuy pregui de genolls;
deixeu qu' ab les onades avuy, també, confonga
les llágrimes salades que brollen del meu cor.

Fà temps que no m' alegra lo cant d' aquesta terra
fa temps que ja no escolto lo cant del rossinyol.

Lo cor ple de tristesa agonitzant s' anyora
y veu per totes bandes l' embolcall de la mort.

¡Oh fora recordansa! mon cor plé de marturi
tantsols sent les fiblades del captiu escursó

qu' arresserat mossega ab un veri qu' esglaya
y ab un rosech que deixa ple de penjolls lo cor.

¡Oh dolça patria meva! ¡hystórica Tortosa!
en quin goig 'vuy recordo tas plassas y carrers;

en quin pler la meva ànima ne sent avuy migransa
pels marlets de les torres de tos antics castells.

Recordo les muralles, los fossos, barbacanes,
los murs de fora 'l Rastre, los murs de Sant Joan;

los set portáls hystórichs, l' altiva *Mitja-luna*,
y les negrenques pedres de tots sos baluarts.

Que 'n deus sé de garrida sense 'l cercle de pedra
que quan jo n' era noy s' alsava enmarletat!....

¿Ahontsonsas runes, patria? ¿ahont son tos murs Tortosa?...

¡Recorts de ma infantesa, per sempre adeusiau!...

¡Oh Verge sobirana! ¡oh mare de la Cinta!
per tu avuy riu Tortosa, per tu mon cor ne bat!...

¡Calleu! no feu pas fressa... Deixeume en lo silenci...

deixeu qu' absort escolti lo marmoleig del mar.

¡Oh! si, la mar tranquila me compta en sas onades
qu' aixorden les campanes, que surten los gegants,

que 'ls noys brinquen alegres detrás les cuca-feres
y toquen alegroyes les gaites y 'ls tabals.

Que dalt dels pa's de murta boleyén les senyeres,
que 'ls carrerons y plasses estant tots adornats,

qu' al trench de l' auba, al *Angelus*, comensa la diana
y les campanes criden la gent cap al altar.

¡Oh, si, quant me 'n recordo! hi anava jo 'n ma mare
y 'l cor me bategava als claustres de la Seu....

Desde la pila sancta de goig m' anava l' ànima
buscant les harmonies dels angelets del Cel.

Entreva 'm á la Iglesia y baix de sas arcades
la gent s' arredossava omplint totes tres naus

y al fons del àbsit veyá una claror divina
confosa ab les vidrières dels gótics finestrals.

Lo drinch de les campanes confós ab les del orgue;
lo cántich dels Preberes, la veu del Celebrant

qu' enfervorit entona aquell *Gloria in excelsis*
qu' en tots los cors ressona mes alegroy que may....

¡Calleu! la mar m' ho compta, la mar en sas onades
me diu qu' avuy Tortosa se mou envers l' altar

que desde dalt la trona lo Sacerdot vos canta
les glories de la Verge, grandeses del passat....

¡Oh Verge de la Cinta! escolta avuy lo cantich
que desde 'l cor t' envia com un recort sagrat....

¡Si guaytes á Tortosa.... n' oblides Verge Santa
qu' aquí per tu sospira lo pobre desterrat!....

Francesch Mestra y Noé.

Tortosa, 4 Septembre de 1901.

(1) Llegida en la festa literaria celebrada als claustres del Col·legi de Sant Lluís per la *Jorentut Católica* lo dia 4 del corrent.

AL CÍM DEL CALAMOT (1)

IMPRESIÓNS

Al bó del día: quan la crèmor del sol
ho blaeix tot, endressava mes passes
en vers el cim del Calamot ab la preua
da companyia d' un amich, el més es-
timat.

En la argilosa vessant, rublerta de
còrrechs, hi feya de mal trescar. Les
còpes d' alguns claps de pins, retorçuts,
ens guardavan dels raigs xardorosos d'
un sol ruent, y llurs arrels, descarna-
des y lluissores, s' estenien pel demunt
del terror, aydantuós en assegurar nos-
tres pèus. Devant mateix del cingleró,
qu' encercla 'l cim, tingerem d' acla-
tarnos y caminar a grapes a fi d' esca-
lonar aquell mur de pedra; lo qual as-
solirem després d' una forçada pitrada.

Un cop dalt del cim, bleixarem a
pler l' ayre olorós y pur de la monta-
nya, aixamplantse nostres pulmóns. A
la sombra d' un vell roure qu' endinza
ses arrels en el tall del rocám, contem-
plavan llarga estona l' hermosissim
panorama que s' estenia davant nostro.

Cap a Llevant, planes inmensas se
confonian ab la blancor lluissores del
mar, que en aquells moments de calitja
semblava un mantell de boyrina. La
vista d' aqnell mar va dur mon penca-
ment forces segles enrera: lo ovirava
rublert d' estòls de naus catalanes, que
solcavan per tots els indrets de la terra,
enlayrant el penó de les quatre barres;
y més peravall, cap á les costes de Tar-
ragona, m' apareixia veurerhi, encara,
la majestuosa figura d' en Roger de
Lluria, com al esforç de son braó im-
perava en les mars.

Vaig girar l' esguard cap a Mit-jorn:
la mar se veu finir soltadament, al lle-
par les frèstegues costes de Garraf, des-
de hont escómença una carena inaca-
bable de montanyes. Al peu d' aquei-
xes, y al cim d' un turonet, s' hi alça
'l poble de Castell de fels de murs enne-
grits y vella historia: Al reconquerir,
Catalunya, les host de Carlemany, y des-
prés de possessionarse de Barcelona,
foragitaren als alarbs de més enllá del
Plá del Llobregat, fins a les serres de
Garraf. Alehores, en les fites divisories
s' hi alçaren castells, un dels tals fou
el poble esmentat, que per xò s' ano-
mená Castell de faels en contraposició
d' infaelis ó infiels, com ne diém avuy.

(1) Calamot, es un pujol situat á un quart
d' hora de Gavá, en el Plá del Llobregat.

Aquest esment, tan grat, va moure
ma fantasia alçant ben prest ses ales en
vers lo ideal. ¡Deu sab—anava dient ma
pença—quantas y quantas vegades pas-
saren y repassaren els alarbs aquelles
fites regades ab la sang de deu genera-
cions! ¡Deu sab els sacrificis y esforços
dels nostres pares pera reconquerir y
fer lliure eix vocí de terra, perdut en
altres centuries! Y si avuy per un voler
de Deu, recobressim l' alé de la vida
¿que dirian al veure altre cop el nostre
poble sots el jou de la esclavitut? ¿Que
dirian al ovirar en tot l'enfilall de mon-
tanyes sols el Castell d' Aramprunyá,
mitj enderrocat y sens atalayas? ¿Que
dirian al contemplar que rès dona se-
nyal de reconquesta y que 'ns fassa es-
perancar la llibertat de la Patria?

Certament que llur maledicció cauria
demunt de nosaltes.

Ab aqueis pençaments, giro mon es-
guard cap a la plana y hi veig el poble
de Gavá, endormiscat y sens ideals de
vida: les cigales xirrican cantant un
himne, l' himne del 'ensopiment: la
calma d' un mitj-dia cremoros es la
nota del poble que jau en braços del
indiferentisme.

Apárto la vista del poble y la endinzo
cap a Orient, esguardant lo gran Bar-
cino embolcallada per la xardor d' un
sol canicular. Tampoch demostra vida:
sos murs y Ciutadela son enderrocats:
solsament resta Montjuich, que, amo-
tent, atalaya la plana, com aligot qu'
esbat ses ales en l' espay pera llençarse
demunt del aucell que xarroteja, dis-
tretament. Y altre cop me pregunto
¿Es que Barcelona, tambe, ha oblidat
ses llibertats y no pença en reconque-
rirles? ¡Ay, com, tambe, cauria la mal-
dicció de nostres passats demunt d'
ella!

Tan punyentes reflexions feren de-
fallir mon idealisme en el més grèu en-
sopiment, del que sol m' en pogueren
dexondir les alenades de la brisca fres-
quivòla que en aquells moments la mar
ens enviava, dolçament. La espesa boy-
rina se n' aná esfonent y Barcelona s'
ovirá tal com era: xamosa y plena de
vida estendre sos brassos per la yoreta
del mar y les vessants del Tibidabo,
com si volgués estrenyer dins de son
si als pobles del redós, al igual que á
sos fillets una mare amorossida. Ma
fantasia, aleshores, ja no va somniar.
Les ximeneas de milers de fábricas y
la esplanada inmensa de cases, sens fi,
varen fer respirar a ma pença 'ls ideals
de la vida moderna.

Barcelona—m' anava dient—ja no

vol lites: xupa la sava de la vida europea; són prou be que els castells y murs de res serveixen; la grandesa dels pobles depèn del desvetllament de la consciència dels llurs individus. Aquest es el problema que persegueixen tots els pobles avançats y que Barcelona també romau enrera.

Heusaquí—vaig dirme ab el cor aflagat d'esperances—heusaquí començada la obra de la reconquesta, que feya poch somniava: Mentres Barcelona vá al compas dels pobles civilisats, apropiantse llurs avenços, la personalitat catalana se referma més y més. La literatura, la música, la pintura, en una paraula l' Art y l' Treball se desvetllan al alé d' un esperit ben de casa. Aquest es, donchs, el nou camí y ahont deu escomenzarse la lluyta, clavanthi les fites de la nostra reconquesta. ¡Avant sempre! noble Barcelona; festa gran, aixampla tos braços, y a l' escalfor de ton pit desperta la consciència de tots els fills de la terra catalana, pera que, coneguent ses passades y glorioses tradicions, breguin pera vindicarles, que es com serem dignes d' assolirles, segons cantá un il·lustre poeta:

Poble que mereix ser lliure si no li donen s' ho pren.

Extasiada una fantasia ab aquests pençaments, vaig devallar del cim, tot pençant que si algun catalá de velles centurries recobrés l' alé de la vida, no podria menys de beneir a aquell poble qu' enclou el llevat d' una generació digne de sos antepassats.

II

A l' ensendemá, quan el tren s' entafurava en vers les còstes de Garraf, donguí l' darrer «adeusiau» al cim del Calamot, testimoni d' una dolça estada al l' amich més estimat, y de les fantasies més falagueres que poden fer batré a un cor encès tot d' amor patri. ¡A reviure!

Jordi Jordà.

Tortosa Septembre 1901.

EL NOU CRIM ANARQUISTA

Un nou crim y una víctima, un nou crim d' aquets en que la premeditació y el cinisme del criminal esgarrifan, y una víctima que per la posició social que ocupa, fa que l' atentat tinga resonancia per tot el mon y que per un moment fins els més ensopits se dexondeixin.

Espanta la freqüencia ab que s' repeteixen els crims anarquistas, y més que aixó, l' estat de consciència dels criminals: en tots ells hi veureu cervells malmesos per idees falsas, per conceptes que per aquet sols fet se tenen de castigar y perseguir.

Las ideas anarquistas, las de destrucció, las purament negativas, las que tendeixen á pulverisar el fonament de tota societat humana, foren per si solas ben inofensivas, perque las cosas que pretenen destruir tenen prou vitalitat y son massa humanas pera que corrin perill devant de la propaganda de quatre desequilibrats, però desde l' moment que una trista experiencia demostra que dins de la massa humana hi há sers impulsius capassos de portar á cap esgarrifosos crims, imbuïts pels ideals

de destrucció, la societat y 'ls homes seréns no tenen de reduir el càstich y la repressió solzament al autor material del atentat, sino als que ab malaltissas propagandas son verdaders impulsors dels crims com el de que ha sigut victima el president de la República nort-americana.

Aquí, á casa nostra hem sofert dolosas experiencias: aquí hem vist com ab tota impunitat se predicava l' assassinat fins d' innocentas criaturas, hem presenciat, horritzats, els crims del Liceu y dels Cambis Vells; y l' mateix home públich que consenti als anarquistas sas predicacions criminals perque aixis convenia als seus interessats fins politichs morí á Santa Agueda victima de l' anarquia.

Y ara mateix, mentres la gent de sa casa s' ha vist empresonada y perseguida per portar á banderas desplegadas, salvadors ideals á la vida política activa, hem vist protegits als que predicavan la destrucció y l' robo, els hem vist donarse las mans ab els cacichs y ab els ministres, gosant de tota protecció pera aixis poder millor seguir la propaganda en contra de las ideas religiosas, de la familia y de la patria.

Els homes de enteniment es precis que devant de la realitat, devant del atentat den Mac-Kinley, meditin sobre las causas que 'ls provocan y que ab tota energia demanin responsabilitats als que aquí á casa nostra están treballant pera la repetició dels crims anarquistas encara que aquets responsables sigan homes de levita y ocupin els lloch més alts en la direcció del Estat.

GELOSIA

Tots los partits politichs, ab motiu anomenats espanyols, nascuts de la influencia castellana y fills de la preponderancia de Castilla, destinats á fer minorar l' amor á la Patria ab les flamarades del amor propi, de la propia concupiscencia y de les passions polítiques qu' enfosqueixen la rahó y disposan al home á servir d' instrument cego de qualsevol idea per extramotiva y solenta que sigui, han fet sempre l' jóch, qu' intentavan aquells que 'ls hi donarem l' existencia, pera dividir als pobles á fi de fer inutil la resistencia á la absorció tyranica de Castilla de tots los drets de les demás regions d' Espanya, fent prevaleixer sobre les demás regions ses lleys sa administració, sa historia, sa llengua, ses tradicions y ses costums anomenantles falsament, lleys, administració, historia, llengua, tradicions y costums espanyoles, imposantles, com á tals, á les demás regions espanyoles, trepitjant aixis la personalitat de les demes nacionalitats d' Espanya y convertint la simple unió d' ignaltat pera formar un Estat solament, (mal volguda aqueixa unió pels catalans) en esclavitut la mes afrentosa.

Los partits politichs, donchs, sense excepció son per son origen y per sa condició admirables instruments pera absorbir y esclavisar á les regions y reduhirles á la maxanta categoria de servidores de Castilla y feudo de sa preponderancia política. A ells se deu

indirectament la grant desfeta qu' han experimentat les institucions regionals y 'ls drets que posseian; perque destorbats en llytes de partits los pobles y contradintse los uns als altres per esperit de secta y banderia no han sabut, ni volgut defensar á la Patria contra 'ls insidiosos treballs de sos esclavissadors, als quals, ademes, tenen com á germans, degut á la germanor d' idees extraviades y falses; per aixó atenent mes á son negoci particular qu' á les nobles exigencies de llur patria han sacrificat sempre á aquesta pera conseguir ses mires egoistes.

Y aquí pressissament convergeixen les ensenyances de la historia. Tantost adquirir forma lo moviment catalanista, iniciat pels sabis y honrats patricis Campmany, Aribau, Piferrer, Pi y Arimon, Tió y Cortada, quant se tiraren á la cara honrada de Catalunya y de Barcelona totes les calumnies y suspicacies que podia inventar lo mes vil y dolent dels enemichs. Es ni mes ni menys que la ira, entuj y indignació del senyor á la mes lleugera protesta del seu esclau; en una paraula, la gelosia ab que manté l' tyrá l' esclavatje dels vassalls.

Degut als transtorns politichs que transmudaren les cosas d' Espanya, veusa jui que son cridats al Ministeri tres catalans y un valenciá y aquí comença la campanya d' aquells que donan proves d' espanyolisme denigrant á Catalunya contra Barcelona, á la que s' acusa d' aspirar á ser capital d' Espanya y s' afanyan pera fer veurer que transladar la capital d' Espanya á Barcelona seria la ruina del país, puig Barcelona leyán comercial é industrialment considerada es inferior á Madrid. Però vegis lo que son les cosas; que tots los ministres parlin en castellá ningú ho estranya, com sol succehir cada dia; que hi hagi quatre castellans ó quatre andalusos no vol dir res; mes que quatre ministres parlin en catalá es cosa inconcebible, ja 'ls visionaris amos del auca veuhen Catalunya, lo monstre de quatre caps arremetent als que l' tenian rendit y perço esgarrifats y poruchs los castellans se enfilan dalt de ses torres ab udols de fera y planys de tórtola; es la gelosia de son predomini que temen perdre pel despertar de sa víctima: per ço d' época en época donan una cartera á un fill de Catalunya pera que aquets no s' adoni de son vassallatje.

Y tant perduda creyan la seva soberania despotica, que 'ls diaris madrilenys de tots los partits emprengueren la creuada dels insults y calumnies contra Catalunya, considerantla com á invasora de tots los ordres socials y així escrivia, entre moltissims d' altres, l' autorisat diari La Política ab tó llastimós y ple de rabia: «Casi todos los ministros son catalanes. Casi todos los empleados de la nación son tambien catalanes. Casi todos los géneros que merced á una protección funesta para las demas provincias usa el pueblo son catalanes. Y esto mientras Cataluña da la señal del federalismo, mientras quiere privar á Madrid de su capitalidad, mientras crece y prospera á costa de España entera. No es extraño, pues, que ante la completa irrupcion catalana que se nos ha venido encima, que ante la tendencia de establecer en Barcelona, la capital de la Republica federal,

que ante el proyecto de tratar á las provincias españolas, como pais conquistado por Catalunya la prensa haya empezado á alarmarse y á dar el grito de alerta á la España no catalana.» Es lo crit d' alerta nascut de la gelosia de perdre sa influencia en Catalunya, la qual es la que te mes sanch pera xuclar aquet pahidor d' Espanya, ahont hi fant cap totes les substancies alimenticies propies dels membres de aqueix Estat decandit, destinat á morir per anémia en los membres y congestió en lo centre.

Mes si per acás fins á la Restauració, que 'n diuben, poden mentarse los actes de gelosia de tots los partits sense excepció contra 'ls esforços de Catalunya pera esmunyirse de tant ignominiosa esclavitut ¿com será possible fer menció de tots los agravis fets á Catalunya á mida qu' hanat enfortintse lo moviment de llibertat verdadera? ¿qui podrá explicar ab pòques parantes—com requereix lo present escrit—les mides ignominioses preses pel Govern de Madrid contra Catalunya; los enganys qu' ha imaginat; les amenaces qu' ha fet; los medis ilicits y corruptors qu' ha posat en poch contra nostra Patria?

Encara estan patens á nostres ulls les presons obertes pera tancarhi als honrats ciutadans de Barcelona, perque volian lo qu' es ben seu; encara 'ns recordan les vagues y continuades promeses que no es cumplirán may; les lleys iniques fetes de poch y les que volen fer pera aniquilar als defensors de Catalunya, encara sentim lo pes dels estats de siti que may s' acaban; les bastonades dels agents vils dels politichs y del Govern á personas indefenses y honrades, y ¿no sabem que per obra dels politichs s' ha incitat al socialisme contra Catalunya? ¿No hem vist que 'ls diaris de Madrid han procurat despertar l' odi y la antipatia de les derrers regions espanyoles contra Catalunya?

La obra donchs dels politichs de tota mena y de tots los partits espanyols es ensorrar á Catalunya, pera tenirla sempre mes subjecta y abatuda y la gelosia de llur preponderancia á la esquena del contribuyent fa, que tots units y compactes formin un gros exercit y emprenguin una terrible campanya de depressió y d' insults á Catalunya, pera que may per may pugui sortirse d' aqueixa esclavitut vergonyosa.

Miren sinó los treballs dels politichs tots duran les darreres eleccions á Barcelona, ahont destorban un mitin, roban actas y fant tot quant tenen á ma ab l' auxili de les autoritats pera fer fracassar la candidatura catalanista, á Vich destitueixen al alcalde, amenant ab tota mena d' esclavitut á la Ciutat, si no sortia triomfant la candidatura del Govern; á Manresa se cometen totes les iniquitats pera no deixar sortir la candidatura regionalista, demanada pel districte y s' á arriban suprimir divuyt regidors, y intentar diferentes vegades durant l' escrutini esquinsar las actas; á la Seu d' Urgell la mala fé se cuida de totes les malifetes arribant á robar los vots del catalanista pera fer sortir á un tal Duch de la Seu que no tenen lo gust de coneixer.

Que mes? á Madrid se cuidarán de fer totes les injusticies possibles que

no pogueren arreglar aquí sos satel·lits.

Si las actas de Barcelona quedan aprobades es despres d' arrastrar pel anch le honra de tot un poble vigoros y ple de seny, aprofitant la ocasió pera renovar les calumnies contra Catalunya y contra Barcelona.

Y ara vegin tots los catalans de bona lley si devem desensopirnos, si hem de treballar pera ensorrar a la gent de les injusticies als que 'ns carregan d' impostos y es burlan de nosaltres escupintnos aquell «pides mas que un catalan».

A defensarnos tots per dignitat, per vergonya, per necessitat y per obligació y dihém tots ab paraules y ab fets tenint la ñima en Deu y l' cor en la Patria: «Volém la llengua catalana ab caracter oficial y que siguin catalans tots los que desempenyin carrechs publichs, volem Corts catalanes; volem que catalans siguin los jutjes y magistrats y que dintre Catalunya 's fallin en última instancia 'ls plets y causes; volem ser arbitres de la nostra administració, fixant ab entera llibertat les contribucions y impostos, y volem, en fi, contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut les quintes y lleves en massa y establint que la reserva regional forsa presti servey tant sols dintre Catalunya.»

A. Montserrat.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 15, Sant Nicomedes.—Dilluns, 16, Sant Corneli.—Dimars, 17, Sant Pere d' Arbués.—Dimecres, 18, Sant Tomás de Vilanova.—Dijous, 19, Sant Genaro.—Divendres, 20, Sant Eustaqui.—Dissapte, 21, Sant Mateu.

NOTICIES

Nostre distingit amich D. Diego de Leon ha tingut la mala sort de trencarse l' ante-bras esquerre, quina ruptura li ha sigut curada, no oferint per ara cap cuydado.

Fem vots per son prompte y total restabliment.

Lo dimars al vespre desde les montanyes de Caro se desenrotllá una imponent tormenta, cayent, en mitj del ayguat, una forta pedregada al barranch dels codúls y planes d' Ansedó.

Lo diumenge últim se congregá en lo local de la Cambra agricola d' aquesta ciutat una important reunió de culliters y moliners d' oli al objecte de nombrar una comissió organitzadora que cuidi de portar a cap la constitució d' una nova associació pera la venda d' oli y sansa de la comarca.

Ademes s' está trevallant pera la formació d' una sala de contratació al local de dita Cambra al ensemps de les organitzades al Valles, Villafranca y Ampurdá.

Aquestos acorts, portats a la práctica, donarán resultats molt satisfactoris si, com esperém, la classe llauradora hi pren tota la part activa que tan important assumpto necessita.

Haventse presentat a las caixas del Banch d' Espanya, alguns billets falsos de la serie de 500 pessetas, emissió de 1er de Juny de 1876, el Consell de govern ha acordat que 's posi en coneixement del públich aqueixa falsificació, y que s' exposi a la porteria del Banch un billet d' aquells y un de llegal, pera que 's pugui apreciar las diferencies que 'ls distingeixen, entre las que hi há las duas següents: gravat borrós en els falsos, especialment en el revers, y el color del paper més fosch.

Al mateix temps ha acordat el Consell que 's retirin de la circulació els billets de la citada emissió de 1er de Juliol de 1876, que 's pagarán indistintament en totes las caixas del Banch, fins el dia 30 del corrent, però desde 'l primer d' Octubre no més s' admetrán a Madrid, ahont serán rembossats previ reconeixement.

Y el que n' hagi de canviar algun, que fassi expressament el viatge.

Segons noticies, dins de dos mesos escomensarán les obres del últim tros de la carratera que per la de Gandesa ens ha de comunicar ab los pobles del baix Aragó. Persones qu' ho poden saberho ens han assegurat qu' aquesta via importantissima quedarà llesta abans de dos anys.

Un cop acabada aquesta obra Tortosa podrà comunicarse ab mes de 160 pobles que fins ara portaven sos productes a Mora d' Ebre, atesa la volta que tenien que fer los carros anant a passar per dins de Gandesa.

Hem rebut un exemplar de cada una de les dos obres següents:

Problemas vitales—per Raimundo Carbonel.

L' As de b. stos—per M. Roger de Lluria.

Agrahim l' envio y al felicitar a sos autors ens plau ferlos hi avinent qu' ens ocuparém extensament d' aquestes dos obretes, aixis les haigim llegides.

Segons noticies, dins de poch dies en una *corrida de novillos* que se celebrará a la plassa de toros de Tortosa, se presentarà al publich lo tan popular *Don Tancredo*.

¡Llástima de sebes!

Pel Intendent Militar del districte s' ha fet la recepció de les obres verificades als pabellons del fort anomenat *Los Quartels* d' aquesta ciutat.

Ab aquest motiu es molt probable que 'ls oficials, ab sas families, y 'ls individuos de tropa del nou Batalló que per Octubre vindrán a Tortosa a rellevar a la guarnició actual, s' hostatjen als edificis recentment arreglats allá dalt.

Ab molt bon acert, per lo perjudicial que resultava, los pescadors no inaugurarán com se feya abans, la pesca del bou pel mes d' Octubre.

Lo diumenge passat va morir a l' arrabal de Jesús, lo Revt. Sacerdot mossen Sebastiá Leon y Tomás, capellá de la Casa-Noviciat del Institut de Ntra. Sra. de la Consolació y ex-capellá de la Casa de Beneficencia d' aquesta ciutat.—(A. C. S.)

Lo dilluns d' aquesta setmana forent obsequiats ab una menjada extraordinaria, los pobrets assilats de la Casa de Beneficencia del arrabal de Jesus.

Ab la cantitat que va sobrar del donatiu que 'l Senador D. Ramón Adell, va obsequiar als assilats durant les festes de la Mare de Deu de la Cinta, y un poquet mes que hi va anyadir lo nostre Ajuntament, va ser organitzada aquesta caritativa festa, servintlos, com hem dit, un extraordinari apat, al que hi assistiren los concejals senyors Curto, Grego, Montfort y Armengol.

Segons diuen de Santa Cruz de Tenerife, s' ha adjudicat al nostre paysá, lo notable y llorejat escultor D. Agustí Querol, la execució d' un monument escultoric al general O' Donell, fill de Canarias.

Felicitem al nostre distingit paysá.

S' ha celebrat lo solemne triduo ab que 'ls monjes de la Seu han obsequiat aquest any a la Verge del Palau.

Avuy, com a últim dia, s' haurá celebrat una Misa al altar del Sant Nom de Jesús, en la que ha sigut celebrant lo M. I. Sr. Arcipreste. Aquesta tarde se cantarà lo Trisagi hi haurá sermó a carreh del Rvnt. D. Joseph Matamoros.

Durant les tres nits lo jardí y 'ls claustres de la Catedral han estat adornats y il·luminats.

Segons ens han dit sembla que la cullita del oli presenta bona perspectiva en casi totes les regions olivares de la Peninsula.

Los tranvies d' aquesta ciutat a Roquetes y Jesús fan l' últim viatge a les set y mitja de la tarde, en lloch de ferlo a les vuyt, com ho feyen durant los ultims dies.

La Junta Diocesana de Perigrinació al Pilar de Zaragoza, baix lo patrocini del Sr. Bisbe d' aquesta Diocesis, ha quedat constituída en la forma següent:

President: M. I. Sr. Dr. D. Jaume Cararach é Iborra, Pbre. Dignitat de Mestrescola de la Sta. Iglesia Catedral.

Vis-President: Rvnt. Sr. Llic. D. Juan Bta. Descarrega, Rector de la Catedral.

Tresorer: D. Joseph Domingo y Grego.

Vis-Tresorer: D. Anton de Wenez.

Secretari: D. Luis Tallada Oliveres.

Vis-Secretari: D. Joseph M.ª Bau Vergés.

Vocals: Sr. Marqués de Bellet y de Mianes.

Id. Sr. D. Ignacio de Ramon y de Ayguesvives.

Id. Sr. D. Joseph M.ª de Montagut.

Id. Sr. D. Joseph M.ª de Salvador.

Id. Sr. D. Manel Montfort.

Id. Sr. D. Jaume Perepons Brunet.

Id. Sr. D. Vicens Espuny Blanch.

MAXIMES

—Lo famolench no res menyspreua.

—Necia cosa es regir los altres, no conexentse a si mateix.

—Virtut y doctrina son veritables bens.

—No voler regnar, haventne poder es veritable regnar.

—No es gayre dificil la moderació de la ira.

—La fortuna tem les ánimes forts y oprimeix les febles.

—Una dona malvada te lo coratge d' un hom valerós.

—Viu axí com si visquesses en públich.

—Molt fan per la utilitat pública los qui instruixen jovent.

—Lo dexeble deu estar agrahit al mestre.

Traducció de A. BULBENA.

VARIETATS

BALADA

(Imitació anglesa)

Tot passejant, la conversa de dos corbs me n' escoltava; —¿Hont anirém a dinar avuy deya l' un al altre.

—Un cavaller mort de fresch jau al peu d' eixa muralla; mes no li saben son gos, son esparver y sa dama.

La dama ja te servent, lo gos ja es partit de cassa, l' esparvé empayta als aucells selvatges per un altre amo.

Quin ápat! Eh? Jo als ulls blaus, tu en lo pit blanch te li arrapas, y 'ls cabells rossos, als nins per las esclexas taparne.

Lo ploran bons amichs, mes cap d' ells sabrá hont va caure; y entre 'ls blanchs ossos pelats hi jugarán las ventadas.

Joan Sardá.

PASSA - TEMPS

JEROGLIFICH COMPRIMIT

+ + +

XARADA RÁPIDA

La primera es part del cos; segona animal; dos-tres es un vehicul. Total aliment.

TARJETA

Lluís Robert 1893

Combinant aquestas lletres y sustituint los números per l' etras, resulta lo nom y apellit d' un diputat catalanista.

Les solucions al número próxim.

SOLUCIONS AL NUMERO ANTERIOR

Al jeroglifich comprimit: *Sobre avis.*

A la xarada rápida: *Mare.*

Al intringulis: *Den-Carbó.*

A la tarjeta: *Roquetas.*

Manel Toga Munt.

Tortosa, Septiembre de 1901.

Imp. de E. Cantero. San May 84. Tortosa.

MORESO

GRAN
Botiga de calsat de totes classes

SABATES Y BOTINES D' ISTIU

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.—Preus fixos.
Ventes al contat.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU.—TORTOSA

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paraygues, Pipes,
Parassols, Bastons, Colls, Punys, Mitjens,
Joguets, Puntilles, Brodats, Perfumeria,
Acordeons, Objectes pera regalos
y tota classe d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESES
EN CARTÓ DE TOTES MIDES Y
VENTALLS DE TOTES CLASSES.
CORBATES, QUINCALLA, GUANTS, ETC.

Carrés d' En Carbó, 11 y 13 y Pescadors, 1
TORTOSA

LLIBRERÍA,
COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

← DE →

D. Obedilio Rodriguez

Carré de Moncada, 1

TORTOSA

CALSAT DE VELA BLANCA Y COLO AB SOLA DE CÁNEM

PROPI PERA EXCURSIONISTES Y BALNEARIS

PREUS: Borseguí vela blanca sola cánem per home: Pessetes 10'75
" " color " " " " " " 10'50
Botina " " " " " " " " 11'00

CASA MORESO Plassa de la Seu, y SUCURSAL situada al Pont de Pedra. -- Tortosa

LA CHERTOLINA

XOCOLATE
Y
LLEGITIM
TURRÓ
DE
CHERTA

Joseph Ricart
CHERTA (Tarragona)

IMPREMPTA DE

E. Cantero y Hernandez

IMPRESIONS PERA 'L COMERS: Factures; Cartes; Memorandums; Accions;
Sobres; Prospectes; Lletres; Chéchs; Pagaré; Esqueles; Circulars; Notes de preus;
Estats; Rebutis; Catálechs; Talonaris; Volants; Modelació pera oficines; etc., etc.
Impresions ab tinta de copiá.

CROMOTIPOGRAFIES

Títuls honorífichs
Etiquetes de totes
classés;
Invitacions;
Targetes;
Participacions de
casament;
De naixement;
De primera Missa
De Professió Rel-
ligiosa;
Recordatoris y to-
ta classe de
treballs fantasia.

Especialitat ab
impresions
artístiques sobre
satí, papé japonés
y pergamí.

Vinyetes moder-
nistes y caracters
gòtich del sigle XV

Varietat en clixés
pera goigs y esca-
polaris.

Targetes visita
desde una pesseta
lo cent.

IMPRESIO DE OBRES DE TEXT: Periodichs; Revistes; Memories; Reglaments;
Follets; Obres científiques y Literaries, etc., etc.

Esqueles defunció. — Impresos ab tinta blanca sobre papé negre ó cartolina.
Treballs artístichs á varies tintes. — Cromos pera felicitacions y Carnets pera
festes y menús. — Impresió de targetes postals.

TIMBRES DE GOMA.—PLANXES DE FERRO ESMALTAT

Timbres de caoutchouc. — Tintes pera sellá. — Tampons,
Caixes, Montures, etc. etc.

Carré de San Blay, 34. -- Tortosa

Hipocísts CLIMENT

marca

SALUT

Cura l' Anemia; Trisis, Debilitat;
Desminjament y l. scrofulisme.

Demaneu l' aixarop marca SALUT,
ú nich aprobat per la
Real Academia de Medecina.

Farmacia Vergés, Carré de la Rosa
TORTOSA

FÁBRICA DE OBRA REFRACTARIA DE

Joseph Cervera

Caputxins—Tortosa

Aquesta fábrica esta montada com
totes les millors de Catalunya y Va-
lencia, havent adquirit lo seu duenyó

UNA GRAN PREMPSA

pera la fabricació de tota classe d' ob-
jectes de terra refractaria.

GRAN FÁBRICA DE BEGUDES GASEOSOS DE ENRICH ZARAGOZA

Carré de S. Blay 11. Tortosa

PRODUCTES ELABORATS AB LO BICARBONAT DE SOSA PUR
Géneros existents

Llimonades gaseoses, fetes ab lo bicarbonat
de sosa pur, classe 1.^a
Id. id. fetes ab tots los altres sistemes, clas-
se 2.^a
Zarparrilla de essencia pura, classe 1.^a
Id. id. id. 2.^a
Brea Monera ab essencia, classe 1.^a
Cervesa alemana tónica y de gran pureza.
Cerveses estrangeres de totes classes.
Se fabrica l' Amer-Picón; Absenta, Vitter,
Vermouts etc. etc. y tota classe de begudes re-
frescants.